

Dub z Kladrub

Kladrubský dub ve finále

Památný dub u kladrubského kláštera byl vybrán jako jediný z Plzeňského kraje mezi 12 republikových finalistů v soutěži Strom roku 2009, pořádané Nadací partnerství.

Kladrubský dub patří mezi nejmohtnější stromy v celém kraji. Až sedmero rozpažených dětských rukou dokáže obejmout jeho mohtný kmen o obvodu téměř 7,5 metru. Říká se o něm, že pamatuje obléhání zdejšího kláštera Janem Žižkou a jeho husitským vojskem v roce 1421, ale skutečnost je zřejmě o něco skromnější. Jeho stáří se odhaduje na téměř 500 let, ale i to je úctyhodné stáří. V roce 1843 odolal mohtné vichřici, která vyvrátila mnoho podobných stromů v jeho okolí. Dub je součástí naučné stezky a v posledních letech se starali o jeho stanoviště mladí ochránci přírody z kladrubské základní školy.

Pokud chcete dát svůj hlas pro jediného zástupce Plzeňského kraje v této soutěži, pro něhož bylo vylosováno číslo 2, můžete poslat SMS zprávu od 1.8.2009 do 10.10.2009 ve tvaru: DMS STROM2 na tel. číslo : 87 777

Cena jedné SMS je 30 Kč, výtěžek akce bude použit na záchranu starých a výsadbu nových stromů v celé ČR. Z jednoho mobilního telefonu můžete odeslat více DMS.

Na některých místech, např. v kladrubském klášteře a na MěÚ v Kladru-bech budou k dispozici hlasovací archy, které lze rovněž využít k hlasování.

www.kladruby.cz

Vítaný host

RegionAll
VYDAVATELSTVÍ A NAKLADATELSTVÍ

Podzim 03/2009

Vychází 12. 9. 2009

Cena 45 Kč

Čtvrtletník příznivců Plzeňského kraje

Kancléř
Metternich
a Plasy

Krása
donedávna
přísně tajná

Jenny Schermaulová

O kroužkování ptactva

Hornický skanzen
v královském horním městě Stříbře

9 771801 656000 03

Hornický skanzen v královském horním městě Stříbře

Možná si některý z čtenářů vzpomene, že jsme se za stříbrskými horníky vydali již v minulosti. Máte pravdu, bylo to v létě 2006, kdy jsme členy Hornicko – historického spolku zastihli v plné práci, která směřovala ke slavnostnímu otevření Hornického skanzenu. To se konalo 10. září 2006.

Tehdy jsme si mohli před štolou prohlédnout venkovní expozici důlní techniky s důlními vozy, vrtacími klady, okovy, výklopníky, nakladači, vrtacími soustavami i důlní lokomotivou a vstoupit do prvních cca 60 metrů zpřístupněné štoly.

Členové hornického spolku měli v té době před sebou řadu plánů a nás zajímalo, zda-li se jim podařilo je naplnit. Zklamání jsme rozhodně nebyli, vždyť již o rok později stála před štolou nová provozní budova skanzenu s replikou těžní věže a spolu s ní nová budova strojovny, do které byl osazen těžní stroj. Při zajišťování komína na Jirné bylo z 1. patra vytaženo původní důlní čerpadlo, které bylo zrekonstruováno a dnes doplňuje expozici hornického skanzenu.

V roce 2008 zahájil hornický spolek výstavbu důlní povrchové železniční trati o délce 350 metrů, kterou se letos chystá dokončit. A samotná štola? Její trasa měří v současnosti trasa 500 metrů, chybí 200 metrů, aby trasa vytvořila plánovaný okruh v délce 700 metrů. I tento záměr bude dokončen ještě letos.

„Co vlastně obnášela práce na zpřístupnění štoly?“, ptám se Karla Neubauera z Hornicko – historického spolku. V podstatě vyčištění, obtrhání, úprava podlah, stěn a stropů, injektaže, výdřeva, osvětlení. Tedy dřina, na které se podle svého času a možností podílí řada členů spolku.

„A co tedy čeká návštěvníky ve štole?“

Půjdou mihadlovou chodbou s různými zastaveními, zpestřenými ukázkami druhů dřevěných výztuží. Jistě si povšimnou po bocích stěn nejrůznějších znamení, datumů, křížků, kladívek a jmen, která tu zanechali bývalí horníci. Při této příležitosti musím připomenout, že hornický spolek při realizaci skanzenu věnoval důkladnou práci právě čištění stěn, které pak vydaly nečekaně svědectví zmizelé doby. Musím se také pochlubit, že při ostříkání stěn jsme tu objevili raritu v podobě galenitových kostek v dutině vyplněné jílem, což nikde jinde nevidíte, pod nánosem filmu ve středověkých chodbách jsme objevili galenitové žíly a křemená plata, které nám závidí kolegové příbramští i další.

Po 200 metrech se pak dostanou k místu, kde bylo po roce 1953 vybudováno skladiště výbušnin a my zde máme nyní expozice trhačí a vrtací techniky a expozici minerálů. Když společně půjdeme dále, přijdeme k jámě Brokár-

na, kde bylo provedeno osazení mříží, které brání vstupu do revíru. Můžeme si ale rozsvítit a podívat se na torzo výztuže a výstroje jámy, která se před lety zřítily.

Až se budeme vracet, dostaneme se k nasvětlenému komínu, kde se návštěvníci mohou podívat do hloubky vody komína, tedy asi do 15 metrů. Prohlédnout si mohou klenby a zakládky a další zajímavosti, které ocení nejlépe znalci. Cesta je vysypána drobnými kamínky a tedy nejen zpevněna, ale i vysušena, takže mokřích nohou se bát nemusíte.

Vlhkost zde dosahuje téměř 90 stupňů a teplota kolem 7 – 8 stupňů, což znamená, že se návštěvníci musí teple obléci.

Ložisko jde od severu na jih, tedy z města k dálnici na Jirnou a kdybychom chtěli dojít na samý konec, šli bychom tři kilometry. Zajímavostí je i to, že tady podcházíme železniční trať Plzeň – Stříbro, nedávno zrekonstruovanou.

I provozní budova nasvědčuje tomu, že na své návštěvníky opravdu myslíte...

Ano, vydali jsme již několik knih a celou řadu propagačních tiskovin. A samozřejmě připravili také spoustu nejrůznějších suvenýrů - hornické kahany, poháry, hunty s rudou, odznaky, medaile, vlaječky, minerály i vyřezávané permoníky, aby si návštěvníci mohli odnést něco na památku a rádi se vrátili. Pokud ne letos, pak třeba v sezóně

příští, do které hodláme vstoupit s dokončenou štolou a tratí. Pak nás čeká největší událost roku, kterou bude zářijové setkání hornických měst a obcí ČR. Konat se bude ve dnech 10. – 12. září a záštitu potvrdila nejen hejtmanka Plzeňského kraje, ale i předseda Českého báňského úřadu a záštitu přislíbil prezident republiky, který zde vloni s nadšením sledoval hasiče, ostrostřelce a horníky pohromadě. Věříme pevně, že se výše jmenovaní činitelé se zúčastní osobně, což by bylo pro naše královské horní město Stříbro opravdu mimořádnou událostí.

Zdař bůh

■ Hana Voděrová

Za horníky

STOLA
PROKOP

O dolech na stříbro a osadě při těchto dolech na místě dnešního města Stříbra se zmiňují historické záznamy již v roce 1181. Stříbrský rudní revír je tedy v českých zemích patrně nejstarší historicky doložená těžební oblast. Nejstarší dokumentované zprávy z roku 1183 a 1186 jsou starší než zprávy o dolování v Krušných Horách a v Sasku. První písemná zpráva je v listině přemyslovského knížete Fridricha, datované rokem 1183 a uchovávané dnes v La Valletě na ostrově Malta v archivu johanitů. Později se zde těžily především rudy obsahující olovo a zinek, svého času se jednalo o nejvýznamnější ložisko tehdejší Evropy. Po dlouhá staletí jsou pak dějiny Stříbra neodmyslitelně spjaty s hornickou činností, ovlivňovanou událostmi historickými i politickými. Pozitivně i negativně, jako ostatně každé lidské dění. K definitivnímu ukončení hornických prací došlo v roce 1975.

Tato pozoruhodná historie naštěstí neupadla v zapomnění. V devadesátých letech 20. století se zrodila myšlenka naučné hornické stezky, o jejíž realizaci se tehdy velkou měrou zasloužila Česká speleologická společnost ve Stříbře. Tato stezka přibližovala hned v počátcích zájemcům po staletí trvající hornickou činnost, prastaré dobývání olověných rud a tajuplné obyvatel podzemních prostor, zároveň však i historii města, jeho přírodní bohatství a prostředí.

Dne 5. dubna 2002 vznikl oficiálně první Hornicko - historický spolek v mnohaleté historii bývalého královského horního města Stříbra. Tento spolek si dal za cíl zdokumentování a ochranu co možná největšího počtu reálií a tradic z bývalého rudního revíru, společně se zachováním a obnovením technických a geologicky významných lokalit na stříbrsku. Jednou z prvních aktivit je prodloužení současné naučné stezky, která povede od štol

do Stříbra

sv. Trojice z Revíru Všech svatých přes současná zastavení, kolem Královské Prokopské dědičné štoly, Červené lávky, bývalého odvodňovacího kanálu ze štoly Prokop, přes zastavení u štoly Dlouhá žíla a štoly Michal až k tzv. Zíkové lávce u starého mlýna. Na trase vás informační tabule

seznámí s historií dolování na stříbrsku a s historickými revíry, s geologickým a geomorfologickým vývojem i s mineralogii stříbrských revírů.

Opravdovým klenotem naučné stezky je zcela jistě Hornický skanzen s venkovní expozicí důlní techniky, který byl slavnostně otevřen 10. 9. 2005. V celém jeho areálu je možno zhlédnout různou důlní techniku používanou nejen zde, ale i v ostatních revírech České republiky. Důlní vozy, vrtací kladiva, různé typy okovů, hydraulický

a mechanický výklopník, důlní nakladače, vrtací soustavy a mnoho dalších historických exponátů doplňuje funkční důlní lokomotiva a replika štoly, kde je možno názorně představit použití zmiňované techniky při těžbě. V další, tzv. průzkumné štolě se návštěvníci seznámí se způsoby těžby od období středověku po konec 20. století. Hornicko-historický spolek zde vlastními silami, bez nároku na finanční ohodnocení odvádí mimořádnou práci. Doplňuje dle finančních možností skanzen novými exponáty, za cíl si klade i vytvoření malého geologického parku s názornou ukázkou základních hornin z oblasti stříbrska. Připomeňme si, že součástí skanzenu je i ústí Královské dědičné štoly Prokop. Tato štola, která byla ražena jako páteř všech hlavních rudných žil v centrálním stříbrském revíru, je v současné době veřejnosti nepřístupná, jelikož Hornicko-historický spolek provádí její rekonstrukci. Otevření a zpřístupnění je plánováno na podzim letošního roku. Pokud se dílo podaří, zpřístupní se úsek cca 200 metrů dlouhý, kde si návštěvníci za odborného výkladu prohlédnou důlní dílo používané ještě v 70. letech minulého století. Do konce roku 2007 se plánuje celková elektroinstalace štoly v délce 700 metrů.

Záměry spolku jsou dalekosáhlé, pramenící z pracovního zápalu a nadšení pro dobrou věc. Práce na budování a udržování tak velkého díla je bezesporu nekonečná. Spolek čeká ještě vybudování provozní budovy Prokopské štoly, skladu materiálu, zpevnění opěrných zdí bývalého bezpečnostního náhonu, oprava kamenného můstku, instalace zábradlí, zpevnění a vyčištění odtokového kanálu. Přes tento kanál budou vybudovány dřevěné lávky s možností shlédnutí lehkých opevnění československé armády z let 1935 - 1938. Hornicko-historický spolek zde má v úmyslu vybudovat 300 metrů dlouhou kolej s originální důlní lokomotivou a důlními vozy pro jízdu mužstva. Budou sloužit i pro zpestření vaší

vycházky. Chystá se i na rozšíření naučné stezky, která by pak pokračovala ve směru od Červené lávky k obci Vranov, což je zejména v letních měsících skvělý cíl spojený třeba i s koupáním na Hracholuské přehradě.

Nepochybuji o tom, že se spolku všechny jeho záměry podaří zrealizovat a přeji mu dostatek sil i přízeň sponzorů. Vždyť městu přináší zcela unikátní typ technické památky a nám turistům opravdu jedinečný cíl v malebném údolí řeky Mže. Ve městě, jehož historie byla od jeho založení doslova tesána mlátkem a železkem v rukách generací havířů. ■

Hana Voděrová

Plánované akce společenské Hornicko-historického spolku v roce 2006

8. 9. 2006:

Slavnostní otevření Červené lávky
Akce k 200. výročí výstavby
tzv. Červené lávky

2. 12. 2006: Hornický ples
první novodobý hornický ples

Hornicko-historický spolek

Západní předměstí 861

349 01 Stříbro

tel.: 606 634 220, 602 264 077

